

V zadevi Sedminek proti Sloveniji

je Evropsko sodišče za človekove pravice (peti oddelek) kot senat v sestavi:

Mark Villiger, predsednik

Angelika Nußberger,

Boštjan M. Zupančič,

Ann Power-Forde,

Ganna Yudkivska,

Helena Jäderblom,

Aleš Pejchal, *sodniki*,

in Claudia Westerdiek, *sodna tajnica oddelka*,

po razpravi, zaprti za javnost, ki je bila 1. oktobra 2013,

izreklo to sodbo, sprejeto navedenega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva se je začela s pritožbo (št. 9842/07) proti Republiki Sloveniji, ki jo je na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljnjem besedilu: konvencija) pri Sodišču 13. februarja 2007 vložil slovenski državljani, gospod Milan Sedminek (v nadaljnjem besedilu: pritožnik).

2. Slovensko vlado (v nadaljnjem besedilu: vlada) je zastopala gospa T. Mihelič Žitko, državna pravobranilka.

3. Vlada je bila o pritožbi obveščena 4. januarja 2011.

DEJSTVA

I. OKOLIŠČINE ZADEVE

4. Pritožnik je bil rojen leta 1955 in živi v Polzeli.

5. 21. avgusta 1996 je pritožnik kupil poslovne prostore od družbe I. Kmalu za tem je ugotovil, da so bili prostori dejansko manjši, kakor je bilo sklenjeno v pogodbi.

A. Pravdni postopek (opr. št. P 1179/98)

6. Pritožnik je 14. septembra 1998 pred Okrožnim sodiščem v Celju začel pravdni postopek proti družbi I., v katerem je zahteval povrnitev ustreznega dela kupnine, ki je preseгла plačilo za dejansko velikost poslovnih prostorov.

7. Obravnavi sta bili 26. novembra 2001 in 19. decembra 2001. Na drugi obravnavi se je sodišče odločilo, da imenuje izvedenca gradbene stroke in preložilo glavno obravnavo, da bi lahko bilo pridobljeno izvedensko mnenje. Stranki sta se strinjali, da je kot izvedenec imenovan I. U.

8. 23. januarja 2002 je Okrožno sodišče v Celju za izvedenca gradbene stroke imenovalo I. U. 21. februarja 2002 sta bila I. U. poslana uradno obvestilo o imenovanju in sodni poziv za prevzem pravnega spisa. Izvedencu I. U. se je dvakrat poskušalo vročiti obvestilo sodišča, vendar ga le-ta na pošti ni dvignil. Obvestilo mu je bilo končno vročeno 24. maja 2002.

9. Potem ko I. U. pravnega spisa ni prevzel, čeprav je Okrožno sodišče v Celju v dopisih z dne 17. julija 2002 in 15. novembra 2002 zahtevalo, naj to stori, je sodišče 12. februarja 2003 imenovalo drugega izvedenca gradbene stroke, J. A. Pritožnik je vložil zahtevo za izključitev J. A. iz primera zaradi pristranskosti.

10. 25. aprila 2003 je sodišče odobrilo zahtevo pritožnika za izključitev J. A. in imenovalo novega izvedenca F. J.

11. 5. maja 2003 je F. J. obvestil sodišče, da iz zdravstvenih razlogov ne bo mogel izpolniti svojega imenovanja. Istega dne je sodišče za izvedenca imenovalo V. T.

12. 30. junija 2003 je V. T. predložil svoje izvedensko mnenje.

13. 29. septembra 2003 je sodišče opravilo narok za glavno obravnavo, na kateri je strankama predlagalo, naj se izvedensko mnenje dopolni z nadaljnjimi podatki. Zato je bila glavna obravnava preložena.

14. 4. decembra 2003 je V. T. sodišče obvestil, da za dopolnitev njegovega mnenja ni nobene potrebe.

15. Glavna obravnava je bila opravljena 12. januarja 2004. Stranki sta se dogovorili, da bosta pridobili dodatno projektno dokumentacijo od družbe S.

16. Po pridobitvi dokumentacije od družbe S. je pritožnik obvestil sodišče, da ne bo zahteval glavne obravnave v zvezi s predloženo dokumentacijo.

17. 2. aprila 2004 je Okrožno sodišče v Celju izdalo sodbo in naložilo družbi I. plačilo 1.103.650 slovenskih tolarjev (SIT), kar znaša približno 5.800 evrov (EUR) z zakonskimi zamudnimi obrestmi, obračunanimi od 1. septembra 1996.

B. Stečajni postopek (opr. št. St 19/2004 in St 1349/2008)

18. 8. aprila 2004 je Okrožno sodišče v Celju odločilo, da zoper družbo I. uvede stečajni postopek (postopek zaradi insolventnosti).

19. 6. maja 2004 je pritožnik prijavil terjatev v stečajnem postopku in zahteval plačilo zneska iz sodbe Okrožnega sodišča v Celju z dne 2. aprila 2004.

20. Po uvedbi stečajnega postopka je 247 upnikov prijavilo terjatve v skupnem znesku 2.320.682.457 SIT (kar je približno 12.212.000 EUR).

21. 7. julija 2004 je bila pritožnikova terjatev v znesku 5.502.364 SIT (približno 29.000 EUR) v stečajnem postopku priznana.

22. 7. februarja 2007 je stečajni upravitelj poročal pritožniku o dolgovih in premoženju v stečajni masi ter ocenil, da po razdelitvi stečajne mase prednostnim upnikom verjetno ne bo ostalo nič več za poplačilo navadnih upnikov.

23. 9. julija 2009 je Okrožno sodišče v Celju izdalo odločbo o razdelitvi stečajne mase prvim upnikom, zavarovanim z ločitveno pravico.

24. 9. avgusta 2010 je Okrožno sodišče v Celju izdalo odločbo o razdelitvi stečajne mase naslednjim upnikom v vrstnem redu (prednostnim upnikom).

25. 27. maja 2011 je pritožnik pri Okrožnem sodišču v Celju vložil nadzorstveno pritožbo. V pritožbi se je pritožnik pritožil nad dolžino obeh postopkov, pravnega in stečajnega postopka. Trdil je, da če bi bil pravdni postopek opravljen v razumnem roku, bi lahko uveljavil svoj zahtevek pred uvedbo stečajnega postopka. Nadalje je obvestil sodišče, da je pripravljen skleniti poravnavo v stečajnem postopku za 50 % terjatve.

26. 8. julija 2011 je predsednik Okrožnega sodišča v Celju zavrgel pritožnikovo nadzorstveno pritožbo kot neutemeljeno iz procesnih razlogov, ker pritožnik ni navedel upravičenih razlogov o tem, zakaj meni, da je sodišče po nepotrebnem zamujalo s postopki.

27. Stečajni postopek še poteka.

II. UPOŠTEVANI DOMAČA ZAKONODAJA IN PRAKSA

A. Zakon o varstvu pravice do sojenja brez nepotrebne odlašanja

28. Zakon o varstvu pravice do sojenja brez nepotrebne odlašanja (Uradni list, št. 49/2006 – zakon iz leta 2006) se je začel uporabljati 1. januarja 2007. 1. in 2. člen tega zakona zagotavljata pravico do sojenja v razumnem roku strankam v sodnem postopku, udeležencem v nepravdnem postopku in oškodovancem v kazenskem postopku.

29. 3. člen zakona iz leta 2006 predvideva dve pravni sredstvi za pospešitev obravnavanja zadev – nadzorstveno pritožbo in rokovni predlog – ter po pravnomočnem zaključku zadeve zahtevo za pravično zadoščenje za škodo, povzročeno zaradi nepotrebnega odlašanja.

30. Za podrobnejšo predstavitev domače zakonodaje glej *Žunič proti Sloveniji* (skl.) št. 24342/04, 16.–26. odstavek, 18. oktober 2007, in *Žurej proti Sloveniji* (skl.), št. 10386/03, 16. marec 2010.

B. Zakonodaja in praksa glede stečajnih postopkov

31. Ustrezne določbe Zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji (Uradni list RS, št. 67/1993, ki je veljal do 15. januarja 2008) se glasijo:

11. člen

"(2) Stečajni postopek je hiter."

84. člen

"(1) Da se zavarujejo koristi upnikov v stečajnem postopku, sme stečajni senat ustanoviti upniški odbor."

137. člen

"(1) Upniki morajo prijaviti svoje terjatve stečajnemu senatu v roku dveh mesecev od dneva, ko je bil oklic o začetku stečajnega postopka objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije."

32. Ustrezne določbe Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 126/2007), ki velja od 15. januarja 2008 in se izvaja od 1. oktobra 2008, se glasijo:

48. člen Načelo hitrosti postopka

"(1) Sodišče mora svoja procesna dejanja v postopku zaradi insolventnosti izvajati v rokih, določenih s tem zakonom, in si z izvajanjem svojih pristojnosti nadzora nad upraviteljem oziroma upraviteljico (v nadaljnjem besedilu: upravitelj) prizadevati, da upravitelj vsa dejanja v postopku zaradi insolventnosti opravi v rokih, določenih v tem zakonu.

(2) Sodišča in drugi državni organi morajo prednostno obravnavati zadeve, v katerih je kot stranka postopka udeležen stečajni dolžnik ali katerih izid vpliva na potek stečajnega postopka."

57. člen Pridobitev procesne legitimacije upnika

"(1) Upnik pridobi upravičenje opravljati procesna dejanja v glavnem postopku zaradi insolventnosti, če v tem postopku prijavi svojo terjatev v roku za prijavo terjatve, določenem v 59. členu ..."

76. člen Upniški odbor kot organ upnikov

"Upniški odbor je organ upnikov, ki v postopku zaradi insolventnosti opravlja procesna dejanja, za katera zakon določa, da jih je pristojen opraviti upniški odbor, za račun vseh upnikov, ki so stranke tega postopka."

33. V praksi se stečajni postopek deli na tri faze. V prvi fazi se terjatve vpišejo in priznajo, če jih noben upnik v določenem času ne izpodbija. Prav tako se določi, ali imajo kakšni upniki ločitvene pravice, ki jim omogočajo izločitev premoženja iz stečajne mase. V drugi fazi stečajni upravitelj unovči stečajno maso z določitvijo vrednosti premoženja in unovčenjem s prodajo in izterjavo terjatev od tretjih strank. V tretji fazi se stečajna masa razdeli med upnike.

C. Domača praksa v zvezi z uporabo zakona iz leta 2006 v okviru stečajnega postopka

34. Vlada je predložila Sodišču kopije štirih domačih odločb z dne 8. maja 2008 (odločba št. Su Np 3/2008), z dne 28. novembra 2008 (odločba št. Su Np 99/2008), z dne 1. aprila 2010 (odločba št. Su Np 25/2010) in z dne 29. septembra 2010 (odločba št. Su Np 64/2010) o

nadzorstvenih pritožbah strank v stečajnem postopku in postopku prisilne poravnave. Vse štiri nadzorstvene pritožbe so predsedniki pristojnih sodišč zavrnili kot neutemeljene.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. ČLENA KONVENCIJE

35. Pritožnik se je pritožil, da trajanje pravnega in stečajnega postopka ni bilo v skladu z zahtevo po "razumnem roku" iz prvega odstavka 6. člena konvencije, ki se glasi:

"Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... v razumnem roku odloča ... sodišče."

A. Sprejemljivost

2. Izčrpanje domačih pravnih sredstev

36. Vlada je vložila ugovor, da pritožnik ni izčrpal vseh razpoložljivih domačih pravnih sredstev.

37. Sodišče meni, da je vprašanje o tem, ali je bila zahteva, da mora pritožnik izčrpati domača pravna sredstva, v tej zadevi izpolnjena, tesno povezano s pritožbo glede obstoja učinkovitega pravnega sredstva v smislu 13. člena konvencije. Zato meni, da je treba ta ugovor vlade po prvem odstavku 6. člena konvencije povezati z utemeljenostjo pritožbe na podlagi 13. člena konvencije.

2. Skladnost s pravilom šestih mesecev

38. Vlada je vložila nadaljnji ugovor, v katerem trdi, da je bila, glede na to, da se je pravdni postopek pred Okrajnim sodiščem v Celju končal 2. aprila 2004 in je pritožnik vložil svojo pritožbo na Sodišče 13. februarja 2007, pritožba glede tega postopka vložena po preteku šestmesečnega roka. Trdila je, da stečajnega postopka, čeprav ta služi kot mesto za izvršitev sodbe, izdane v korist pritožnika v pravnem postopku, ni mogoče obravnavati kot nadaljevanje pravnega postopka, ker sta bila pravdni postopek in stečajni postopek dva ločena niza postopkov, ki se vodita po dveh različnih procesnih zakonih. Poleg tega dejanja strank v enem nizu postopkov niso vplivala na drugi niz postopkov.

39. V zadevi *Di Pede proti Italiji* (26. september 1996, 22. odstavek, *Poročila o sodbah in sklepih 1996-IV*) je Sodišče menilo, da ni pristojno za to, da na podlagi nacionalne zakonodaje odloča o tem, ali so bili postopki, v katerih je pritožnik poskušal uveljaviti svojo terjatev, avtonomni, temveč skladno s konvencijo o tem, ali in če da, kdaj so pravice, ki jih je pritožnik uveljavljal, dejansko začele učinkovati. Slednji trenutek zato pomeni določitev civilne pravice in zato tudi dokončno odločitev v smislu prvega odstavka 35. člena konvencije (glej *Silva Pontes proti Portugalski*, 23. marec 1994, 33. odstavek, serija A št. 286-A).

40. Sodišče ugotavlja, da je v skladu s slovensko zakonodajo po uvedbi stečajnega postopka proti družbi ta postopek edino mesto, kjer upniki uveljavijo svoje terjatve zoper družbo. Sodišče torej meni, da se je v tej zadevi določanje pritožnikovih "civilnih pravic" v smislu prvega odstavka 6. člena konvencije začelo v pravnem postopku in nadaljevalo v stečajnem postopku. Šele po pravnomočni odločitvi v stečajnem postopku bi bil spor glede pritožnikove pravice do povračila ustreznega dela kupnine razrešen (glej *Sukobljević proti Hrvaški*, št. 5129/03, 37. odstavek, 2. november 2006).

41. Ugovor vlade glede nedopustnosti pritožb v zvezi s pravnim postopkom na podlagi pravila šestih mesecev je torej treba zavrniti.

3. Sklep

42. Sodišče pripominja, da ta del pritožbe v smislu točke a tretjega odstavka 35. člena konvencije očitno ni neutemeljen in da ni nesprejemljiv iz kakršnih koli drugih razlogov. Torej ga je treba razglasiti za sprejemljivega.

B. Utemeljenost

1. Navedbe strank

43. Pritožnik je zlasti trdil, da mu zaradi zamud pri začetnem pravnem postopku zoper družbo I. najbrž nikoli ne bo uspelo uveljaviti svoje terjatve, ker je bil stečajni postopek zoper družbo I. uveden kmalu potem, ko je Okrožno sodišče v Celju izdalo sodbo. Postopek še poteka, vendar kaže, da v stečajni masi ne bo ostalo nič za poplačilo njegovih terjatev.

44. Vlada je trdila, da je bil stečajni postopek po svoji naravi zapleten in zahteven ter da je v tej zadevi 247 upnikov prijavilo svoje terjatve. Postopek unovčenja dolžnikove stečajne mase je bil zelo zapleten in naporen predvsem zaradi težav pri prodaji premoženja, neustreznega dolžnikovega upravljanja, ki je imelo za posledico nejasne računovodske evidence, in težav pri prodaji delnic, ki jih je imel dolžnik v lasti v drugih podjetjih, ki niso kotirala na organiziranih trgih. Poleg tega je bila družba I. dejavna predvsem v gradbeništvu, ki ga je gospodarska kriza v Sloveniji najbolj prizadela, prav tako je kriza prizadela njene poslovne partnerje in dolžnike, kar je še poslabšalo zmožnost monetarizacije premoženja podjetja.

2. Presoja sodišča

45. Sodišče meni, da se je obdobje, ki ga je treba upoštevati, začelo 14. septembra 1998, ko je pritožnik pred Okrožnim sodiščem v Celju sprožil postopek zoper družbo I., in se še ni končalo. To obdobje torej na dveh sodnih stopnjah do zdaj traja že petnajst let.

46. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumno trajanje postopka presoјati glede na okoliščine zadeve in s sklicevanjem na naslednja merila: zapletenost zadeve ter ravnanje pritožnika in ustreznih organov, pa tudi, kakšen je bil pomen zadeve za pritožnika v sporu (med številnimi drugimi zadevami glej *Frydlender proti Franciji* [VS], št. 30979/96, 43. odstavek, ESČP 2000-VII).

47. Ob uporabi meril ločeno za pravni postopek in stečajni postopek, ki je sledil, Sodišče ugotavlja, da pravni postopek pred Okrožnim sodiščem v Celju ni bil zapleten in da v tej fazi postopka pritožniku ni mogoče pripisati nobenih večjih zamud. Sodišče pa je vseeno potrebovalo več kakor tri leta za razpis prve obravnave in dodatno leto za imenovanje izvedenca ter vsega skupaj več kakor pet let in šest mesecev, da je izreklo sodbo.

48. Glede stečajnega postopka je Sodišče pripravljeno sprejeti, da število upnikov in vsota terjatev, prijavljenih v postopku, v tej zadevi kažeta na to, da je bil postopek zapleten, da so bila potrebna številna postopkovna dejanja za unovčenje stečajne mase družbe I., vključno z vložitvijo civilnih tožb zoper tretje stranke in prodajo premoženja na javnih dražbah. Sodišče pa ne more pritrditi vladi, da lahko zapletenost postopka upravičuje celotno trajanje postopka, ki po devetih letih še vedno poteka. V zvezi s tem Sodišče ponovno poudarja, da je država tista, ki mora svoj sodni sistem organizirati tako, da svojim sodiščem omogoči spoštovanje zahteve prvega odstavka 6. člena konvencije (glej smiselno *Tusa proti Italiji*, 27. februar 1992, 17. odstavek, serija A, št. 231-D, *Jama proti Sloveniji*, št. 48163/08, 36. odstavek, 19. julij 2012). Sodišče se ne more strinjati s trditvijo vlade, da je bil stečajni postopek, v katerem je pritožnik poskušal uveljaviti sodbo, ki je bila predhodno izdana v njegovo korist, manjšega pomena za pritožnika.

49. Sodišče po pregledu vsega gradiva, ki mu je bilo predloženo, in ob upoštevanju svoje sodne prakse (glej *Čakš proti Sloveniji*, št. 33024/02, 19. odstavek, 7. december 2006, *Jama*

proti Sloveniji, navedeno zgoraj, 36. odstavek) meni, da so zaradi zgoraj navedenih razlogov postopki v obravnavani zadevi trajali predolgo, in zahteva za "razumni rok" ni bila izpolnjena.

50. Torej je bil kršen prvi odstavek 6. člena.

II. ZATRJEVANA KRŠITEV 13. ČLENA KONVENCIJE

51. Pritožnik se je še pritožil nad odsotnostjo učinkovitih domačih pravnih sredstev v zvezi s predolgim trajanjem pravnega in stečajnega postopka, kar je treba preveriti po 13. členu, ki se glasi:

"Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti."

A. Sprejemljivost

52. Sodišče ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu točke a tretjega odstavka 35. člena konvencije in da ni nobene druge podlage, po kateri bi jo razglasilo za nesprejemljivo. Torej jo je treba razglasiti za sprejemljivo.

B. Utemeljenost

1. Trditve strank

53. Pritožnik je trdil, da ni imel na voljo nobenega pravnega sredstva, s pomočjo katerega bi pospešil postopke ali prejel odškodnino za njihovo neprimerno trajanje. V zvezi s stečajnim postopkom je zatrjeval, da ni mogoče utemeljiti nadzorstvenih pritožb v takih vrstah postopkov v obsegu, v katerem bi bile dovoljene in bi prispevale k določenemu napredku v postopkih. Poudaril je, da je nadzorstvena pritožba, ki jo je vložil pri Okrajnem sodišču v Celju, vsebovala vse elemente, ki se zahtevajo po 5. členu zakona iz leta 2006, vendar je bila zavržena iz procesnih razlogov.

54. Vlada je trdila, da je imel pritožnik v nadaljevanju stečajnega postopka po 1. januarju 2007 na voljo pravna sredstva, zagotovljena po zakonu iz leta 2006, za katera je menila, da so se izkazala za učinkovita. Prav tako je trdila, da bi lahko pritožnik ta pospešitvena pravna sredstva vložil in da bi lahko takrat, ko bi bil stečajni postopek pravnomočno končan, vložil zahtevo za pravično zadoščenje po zakonu iz leta 2006, če bi pred tem pravilno izčrpal pospešitvena pravna sredstva. Vlada je trdila, da bi lahko pritožnik kljub zavrnitvi njegove prve nadzorstvene pritožbe takoj po vročitvi odločbe o njeni zavrnitvi vložil novo in popolno nadzorstveno pritožbo. Nadalje se je vlada sklicevala na domače odločbe v zvezi z nadzorstvenimi pritožbami strank v stečajnih postopkih in postopkih prisilnega prenehanja, ki po njenem mnenju potrjujejo, da so bile stranke v takih vrstah postopkov seznanjene s pravnimi sredstvi po zakonu iz leta 2006.

(a) Ustrezna načela in predhodne ugotovitve Sodišča o učinkovitosti pravnih sredstev glede na Slovenijo

55. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen zagotavlja učinkovito pravno sredstvo pred domačimi organi za zatrjevano kršitev zahteve po prvem odstavku 6. člena, po katerem mora biti zadeva obravnavana v razumnem roku (glej *Kudła proti Poljski* [VS], št. 30210/96, 156. odstavek, ESČP 2000–XI).

56. Sodišče še ugotavlja, da so pravna sredstva, ki so na voljo pravnim strankam na državni ravni za vložitev pritožbe glede trajanja postopka v smislu 13. člena konvencije "učinkovita", če "preprečujejo domnevno kršitev ali njeno nadaljevanje ali zagotavljajo primerno popravo

vseh že storjenih kršitev" (prav tam, 158. odstavek). 13. člen torej daje drugo možnost: pravno sredstvo je "učinkovito", če ga je mogoče uporabiti za pospešitev odločitve na sodiščih, ki zadevo obravnavajo, ali za zagotovitev ustrezne odškodnine pravdni stranki zaradi obstoječega zavlačevanja (prav tam, 159. odstavek). To nujno velja za koncept "učinkovitega" pravnega sredstva v smislu prvega odstavka 35. člena (glej *Mifsud proti Franciji* (skl.) [VS], št. 57220/00, ESČP 2002-VIII).

57. Sodišče navaja, da je v zadevi *Lukenda proti Sloveniji* (št. 23032/02, 47.–71. odstavek, ESČP 2005-X) ugotovilo, da so bila pravna sredstva, ki so bila pritožnikom na voljo za vložitev pritožbe glede trajanja postopka pred izvajanjem zakona iz leta 2006, neučinkovita.

58. V zadevi *Grzinčič proti Sloveniji* (št. 26867/02, 3. maj 2007), ki ji sledi odločitev v zadevi *Korenjak proti Sloveniji* ((skl.) št. 463/03, 15. maj 2007), je Sodišče, ki je utemeljilo svoje sklepe s presojo zakonodajnih določb zakona iz leta 2006, ugotovilo, da je bil skupek razpoložljivih pravnih sredstev učinkovit tudi pri pretirano dolgih postopkih na prvi in drugi stopnji v tem smislu, da so bila ta sredstva praviloma zmožna preprečiti nadaljevanje domnevne kršitve pravice do obravnave brez nepotrebne odlašanja in tudi zagotoviti primerno popravo vseh že storjenih kršitev (zgoraj navedena zadeva *Grzinčič*, 98. odstavek).

59. V naslednji zadevi *Žunič proti Sloveniji*, (navedeni zgoraj), je Sodišče opozorilo na nujnost, da se postopki, ki že dolgo trajajo, še posebno hitro pravnomočno rešijo po izčrpanju pospešitvenih pravnih sredstev (prav tam, 50. odstavek). Poleg tega je poudarilo, da bi morali domači organi zagotoviti oškodovani stranki takojšen dostop do zadoščenja v obliki odškodnine, potem ko je uporabila pospešitvena sredstva (prav tam, 53. odstavek).

60. V zadevi *Jama proti Sloveniji* (navedeni zgoraj) je Sodišče ugotovilo, da so se v okoliščinah te zadeve pospešitvena pravna sredstva in odškodninsko pravno sredstvo izkazala za neučinkovita, ker ni bilo potem, ko je pritožnik uporabil pospešitvena pravna sredstva, nobenega bistvenega napredka, prav tako pa mu ni bil omogočen takojšen dostop do odškodninskega zahtevka glede škode, povzročene zaradi nerazumnega trajanja postopka (prav tam, 47.–49. odstavek).

3. Ta zadeva

61. Sodišče ugotavlja, da stečajni postopek, čeprav je nadaljevanje predhodnega pravnega postopka, vseeno pomeni posebno fazo postopka glede pravnih sredstev, ki so na voljo v zvezi s pritožbami glede nepotrebne odlašanja. V tej zvezi Sodišče ugotavlja, da je že pred tem presojalo učinkovitost pravnih sredstev v zadevah proti Sloveniji, tako da je razlikovalo med različnimi fazami ali nizi postopkov (glej *Sirc proti Sloveniji*, št. 44580/98, 166.–178. odstavek, 8. april 2008; *Blekić proti Sloveniji* (skl.), št. 14610/02, 72.–85. odstavek; *Robert Lesjak proti Sloveniji*, št. 33946/03, 40.–53. odstavek, 21. julij 2009, *Beguš proti Sloveniji*, št. 25634/05, 27.–31. odstavek, 15. december 2011).

(a) Pravdni postopek (opr. št. P 1179/98)

62. Sodišče ugotavlja, da se je pravdni postopek končal 2. aprila 2004, torej pred uporabo zakona iz leta 2006. Ugotavlja tudi, da so bili ugovori in utemeljitve vlade v zadevah, ki so vključevale postopke, končane pred uporabo zakona iz leta 2006, zavrtnjeni že v predhodnih primerih (glej zadevo *Grzinčič*, navedeno zgoraj, 75.–76. odstavek) in ne vidi razloga, da bi v tej zadevi sprejelo drugačen sklep.

(b) Stečajni postopek (opr. št. St 19/2004 in St 1349/2008)

63. Sodišče ugotavlja, da imajo upniki v stečajnem postopku, med njimi tudi pritožnik, zelo omejene možnosti za udeležbo v njem, ker posamezni upniki praviloma ne nastopajo kot neodvisne stranke v postopku, temveč prek ustanovljenega odbora upnikov, če je ta odbor ustanovljen. Niso vabljeni na obravnave in ne prejema sodnih odločb.

64. Sodišče ugotavlja, da je vlada predstavila štiri domače odločbe o nadzorstvenih pritožbah strank v stečajnem postopku in postopku prisilne poravnave. Vse štiri nadzorstvene pritožbe pa so bile zavrnjene kot neutemeljene, ker stranke domnevno niso navedle upravičenih razlogov o tem, zakaj menijo, da so sodišča nerazumno zamujala s postopki.

65. Glede na zgoraj navedeno in brez kakršnega koli primera vlade, ki bi mu omogočili sprejetje drugačnega sklepa, bi bilo Sodišče v tej zadevi naklonjeno zaključku, da dobi pritožnik resnično možnost vpogleda v postopke, da bo lahko pravilno utemeljil svojo nadzorstveno pritožbo in uspel s pospešitvenimi pravnimi sredstvi ter tako lahko pozneje pridobil dostop do odškodninskega pravnega sredstva zaradi predolgega trajanja postopka, kakor je določeno v zakonu iz leta 2006.

(c) Sklep

66. Sodišče meni, da je bil glede obeh faz postopka kršen 13. člen, saj v domači zakonodaji ni bilo pravnega sredstva, s katerim bi pritožnik lahko dosegel odločitev sodišča, ki bi potrdila njegovo pravico do obravnave zadeve v razumnem roku, kot to določa prvi odstavek 6. člena. Glede na ta zaključek zavrača tudi ugovor vlade glede izčrpanja domačih pravnih sredstev.

II. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

67. 41. člen konvencije določa:

"Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje."

A. Škoda

68. Pritožnik je zahteval skupaj od 23.954 EUR do 47.908 EUR odškodnine za škodo. V zvezi z materialno škodo je trdil, da če pravdni postopek ne bi trajal neprimerno dolgo, zoper družbo I. medtem ne bi bil uveden stečajni postopek in tako bi lahko uporabil izvršilni postopek za izvršitev sodbe, izdane v njegovo korist v pravdnem postopku, zdaj pa se zdi, da zaradi stečajnega postopka v stečajni masi ni ostalo nič za njegovo poplačilo.

69. Vlada je izpodbijala terjatev, pri čemer je zlasti trdila, da zahtevani znesek ustreza tistemu iz sodbe Okrožnega sodišča v Celju, z ustreznimi zamudnimi obrestmi. Po mnenju vlade je pritožnik dejansko zahteval le povračilo materialne škode, pri kateri ni bilo vzročne povezave med zatrjevano kršitvijo in povrnitvijo škode.

70. V odsotnosti vsake izrecne navedbe pritožnika, da je uveljavljal samo materialno škodo, Sodišče ne more podpreti trditve vlade.

71. Sodišče ne more ugibati glede kakršne koli materialne škode kot posledice celotnega trajanja postopkov in zato ta zahtevka zavrača. Vseeno pa meni, da je pritožnik nedvomno utrpel nematerialno škodo. Po načelu pravičnosti mu na tej podlagi prisoja 16.000 EUR.

B. Stroški

72. Pritožnik ni vložil zahtevka v zvezi s stroški postopka pred Sodiščem. Zaradi tega Sodišče na tej podlagi ne prisoja ničesar.

C. Zamudne obresti

73. Po mnenju Sodišča je primerno, da zamudne obresti temeljijo na mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, ki se ji dodajo tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. *združi obravnavo* ugovora vlade glede izčrpanja notranjih pravnih sredstev z vsebino zadeve in ga po obravnavi zavrne;
2. *razglaša*, da je pritožba sprejemljiva;
3. *razsoja*, da je bil kršen prvi odstavek 6. člena konvencije;
4. *razsoja*, da je bil kršen 13. člen konvencije;
5. *razsoja*,
 - (a) da mora tožena država pritožniku v treh mesecih od dne, ko postane sodba v skladu z drugim odstavkom 44. člena konvencije dokončna, plačati 16.000 EUR (šestnajst tisoč evrov) za nematerialno škodo in morebitni davek;
 - (b) da se za navedeni znesek od dneva poteka zgoraj navedenih treh mesecev do plačila obračunajo linearne obresti po stopnji, ki je enaka stopnji mejne posojilne obrestne mere Evropske centralne banke, za vse zamujeno obdobje z dodanimi tremi odstotnimi točkami;
6. *zavrača* preostali del pritožnikovega zahtevka za pravično zadoščenje.

Sestavljeno v angleškem jeziku in 24. oktobra 2013 poslano v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Claudia Westerdiek
sodna tajnica

Mark Villiger
predsednik